

Klassiska noveller Nr 46

Sture Appelberg

**Det lilla
misstaget**

Klassiska noveller 46.

Det lilla misstaget.

Generalkonsulns felgrepp.

Återutgivning av text från 1944

av Sture Appelberg

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-551-1

Copyright © 2020 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.

Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

Kriminalkommissarien Greiber vid Berlins mordkommission blir väckt när en generalkonsul hittas skjuten i sin lyxvilla.

Allt tyder på att von Barckhausen blivit dödad av en inbrottstjuv.

Den här novellen skrevs av den svenske författaren Sture Appelberg (1885–1947). Han skrev framför allt pusseldeckare och berättelser om riktiga brott och brottslingar.

Han hade en mycket framgångsrik karriär som journalist på några av landets största tidningar, bland annat Stockholms-Tidningen, Stockholms Dagblad och Veckojournalen.

Den här texten publicerades ursprungligen år 1944 i boken ”Bovar och bovtrick” med titeln ”Det lilla misstaget. Generalkonsulns felfgrepp”.

Eftersom den här texten utspelar sig i början av 1900-talet så innehåller den namn, ord och mått som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Generalkonsulns felgrepp

Den här texten publicerades ursprungligen år 1944 i boken "Bovar och bovtrick" med titeln "Det lilla misstaget. Generalkonsulns felgrepp". Författare till texten är Sture Appelberg (1865–1947).

Kriminalkommissarie Greiber, chef för Mordkommissionen I vid Berlins kriminalpolis, hade blivit alarmerad mitt i natten av ett meddelande, som kommit honom att formligen kasta sig ur sängen. Vakthavande på hans avdelning i polispresidiet vid Alexander platz hade kort och gott rapporterat att jugoslaviske generalkonsuln dr von Barckhausen hade anträffats skjuten i sin villa i Grünewald under omständigheter tydande på att han blivit dödad under strid med en inbrottstjuv, som trängt in i villan. Greiber hade ringt efter en taxi, störtat sig i kläderna och tio minuter senare befunnit sig vid villan samtidigt som hans män anlant från det avlägset belägna »Alex».

Nu stod han på platsen för brottet, i villans biblioteksrum, med tre fönster åt trädgårdssidan. Ett av dem stod öppet — en bit av rutan var utskuren med diamant — och visade tydligt nog den väg den nattlige inkräktaren tagit. På golvet i närheten av ett stort skrivbord låg

hans offer, generalkonsul Barckhausen, framstupa, med benen något sammandragna, vänstra armen utsträckt över huvudet och den högra delvis dold av kroppen. En knapp meter från vänstra handen låg en pistol av 7.65 mm:s kaliber ur vilken ett skott lossats. Skrivbordets lådor voro utdragna och en massa papper kringströdda på golvet, skrivstolen var kullstjälpt. Det såg ut som en strid utkämpats mellan inbrottstjuven och generalkonsuln och som slutat med den senares död.

Polisläkaren hade medan Greiber kastat granskande blickar runt omkring i rummet hukat sig ned vid den döde och börjat undersöka skottskadan.

— Kulan har gått in strax nedanför vänstra okbågen och ut genom högra delen av hjässan, sade han och såg upp mot Greiber. Ett hjärnskott! Döden har varit så gott som ögonblicklig. Låt ta en plåt, så kan jag vända på liket.

Fotografen stod klar med sina grejor. En blix flammade till. Den makabra scenen var förevigad!

Polisläkaren vände på den döde och gav till ett utrop.

— Titta Greiber! Det är tydligen troféer erövrade under striden, sade han ivrigt.

Greiber trädde intresserat närmare och visslade till.

I den dödes krampaktigt slutna högra hand fanns ett föremål, som vid närmare granskning visade sig vara en färdigknuten spännhalsduk av enklare slag. Dess ena band hade blivit avslitit alldeles in till spännet som om den med våld ryckts från en annan person. Den andra trofén var en batong av spiralfjäder med en blyklump i ena änden, en s. k. »totschläger». Den hade legat dold av kroppen och kommit till synes då läkaren vänt på liket.

— Tydligt och klart mord, eller ska vi säga dråp för att vara exakta, Greiber, sade läkaren och reste sig upp. Generalkonsuln har tydligen suttit någonstans här i villan och arbetat — han är ju fullt påklädd — hört buller härifrån, tagit sin pistol och smugit sig in för att överraska inbrottstjuven. En brottning har uppstått — den kullstjälpta stolen tyder härpå — inkräktaren har sökt ta ifrån Barckhausen pistolen och under kampen tappat sitt slagvapen. Medan de kämpat om pistolen har Barckhausen gripit tag om den andres slips och lyckats slita av honom den ögonblicket innan inbrottstjuven fått pistolmynningen vänd mot generalkonsulns huvud. Skottet har gått, avtryckt av pistolens ägare. Där har du i korta drag vad som tycks ha passerat.

Kommissarie Greiber svarade ingenting. Han bara nickade och föll på knä bredvid liket. Hans blick var en lång stund fästad på den dödes högra hand med den avslitna halsduken. Så reste han sig upp med ett illmarigt småleende.

— Ta en närbild av högra handen, sade han till fotografen.

Därefter vände han sig mot polisläkaren, slog honom skämtsamt på axeln och sade smått ironiskt:

— Du är nog en stor kriminalist, min käre doktor, men det här fallet går nog inte riktigt ihop med din utmärkta teori.

En konstapel kom in och gick fram till Greiber.

— Det finns fotspår i rabatten nedanför fönstret, kommissarien, både till och från. Och väldiga blan måtte han ha den här inbrottstjuven. 47 minst i skorna.

Kommissarie Greibers anletsdrag mulnade.

— Alltså betydligt större än generalkonsulns här? sade han frågande.

Konstapeln kastade en blick bort mot den döde och svarade:

— Han har ju nästan damfötter, 40 tror jag. Skulle kunna sätta den andres skor utanpå sina egna. Om han levat förstås.

Kommissarie Greiber sken upp igen.

— Generalkonsul von Barckhausen tycks inte ha levat på stor fot, åtminstone inte vad skorna beträffar, sade han. Hur han annars levat får vi väl ta reda på så småningom. Nu kan du och jag fara hem, doktor, jag tror jag har fallet klart. Det här är ingenting för mig längre. Överkonstapel Schmegers får fortsätta utredningen.

— Är det ingenting? Tycker du inte mord eller dråp är någonting, utbrast läkaren förtrytsamt. Vad vill du då egentligen ha att pyssla med?

— Ställ dig framför mig, kommenderade Greiber, och doktorn lydde.

— Grip nu ett stadigt tag om min slips med högra handen, sade Greiber.

Så där ja. Titta nu efter hur du håller slipsen. Vilken sida har du mot handflatan?

— Insidan förstås, svarade läkaren snabbt.

— Gå då och se efter hur generalkonsuln håller sin erövrade slips, sade Greiber.

Läkaren gick fram till den döde och kastade en blick på dennes högra hand.

— Nå? kom det från Greiber.

— Han har slipsens yttersida mot handflatan, sade läkaren. Vilken idiot man kan vara! Det är alltså ...

— Självmod ville du säga, insköt Greiber. Ja, alldeles riktigt. Generalkonsul von Barckhausen har inte blivit mördad. Nu gäller det

bara att få fram motivet till denna säregna sorti ur livet.

Det var ingen konst att finna motivet. Generalkonsul von Barckhausen var ruinerad. Han ville säkerställa sina efterlevande och hade därför tagit en livförsäkring på 200.000 mark. Men karenstiden för självmord var tre år. Därför måste han göra sin död till mord.

Det hade kanske lyckats om han hållit spännhalsduken rätt.

Alla detaljer i fallet klarlades snabbt. De stora skorna anträffades sänkta i trädgårdsdammen. De voro nya och affären där de köpts spårades raskt upp. Det är inte ofta folk köper skor nummer 47, och ett biträde kände genast igen von Barckhausen som den som köpt dem.

Försäkringsbolaget slapp ifrån en förlust på 200.000 mark tack vare ett felaktigt grepp om en färdigknuten slips.

Fakta: Författaren Sture Appelberg

Namn: Sture Wilhelm Sigurd Appelberg.

Född: 11 september 1885, Eskilstuna.

Död: 26 juli 1947, Stockholm.

Föräldrar: Grosshandlaren Johan Appelberg och Mathilda Ekberg.

Han jobbade på några av Sveriges allra största tidskrifter och tidningar.

Men det var när han skrev deckare om tjuvar och mördare som han blev känd för de flesta svenskar.

Många menar att författaren Sture Appelberg också var den som skapade den svenska pusseldeckaren.

Det är nog ingen slump att Sture Appelberg blev en populär deckarförfattare.

År 1907 blev han underlöjtnant vid Norrlands artilleriregemente i Östersund. På samma regemente fanns Samuel August Duse, som då hade börjat skriva detektivnoveller till lokaltidningen. Ingen vet i dag hur mycket kontakt de hade när det gäller sitt skrivande men flera av deras texter handlar om samma riktiga brott.

Efter några år gav sig Sture in på journalistbanan. Han jobbade först på Stockholms-Tidningen och därefter på tidskriften Vecko-journalen, Dagens Nyheter och Stockholms Dagblad. På den senare var han en av de högsta cheferna.

Till skillnad från många andra svenska journalister och författare så levde Sture Appelberg ett äventyrligt liv. Han anmälde sig som frivillig i det blodiga finska inbördeskriget. Efter ett drygt år som kapten vid artilleriet fick han den finska utmärkelsen frihetskorset av 3:e och 4:e klassen.

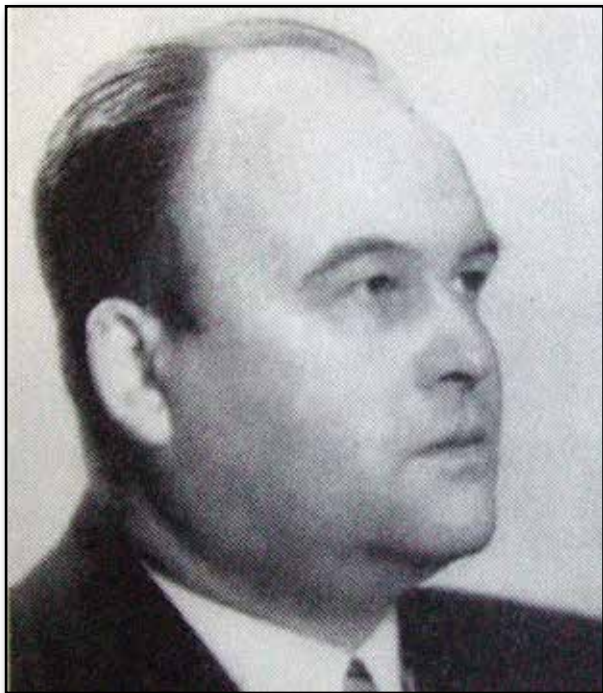
Han debuterade som deckarförfattare med "Obligationsmysteriet" år 1931 och därefter kom bland annat "Hjärnhjälmen" (1932), "Utpressaren i Rasteburg" (1935) och "Sex droppar blod" (1941).

Huvudpersonen i de flesta av hans deckare är den svenske advokaten Sigurd Williams. Namnet hämtade Sture från sig själv, det är hans två övriga förnamn.

Han publicerade flera böcker där han samlade kortare texter om riktiga brott och brottslingar, de mest kända är "Beryktade bovar" (1938) och "Bovar och bovtrick" (1944).

Om du tittat på mycket gamla klassiska svenska filmer så har du kanske sett hans syster Carin Appelberg-Sandberg som medverkade i ett 30-tal långfilmer.

Sture Appelberg testade också att ge sig in i filmbranschen. Han skrev filmmanuset till den uppmärksammade filmen "Johansson och Vestman" som hade biopremiär 1946.

*Svenske journalisten och författaren
Sture Appelberg (1885–1947).*

Viktiga ord och personer

Grunewald.

En stadsdel i sydvästra delen av Berlin. En stor del av Grunewald är täckt av en skog med samma namn.

Polispresidiet.

Den tyska polisens högkvarter Polizeipräsidium, eller Polispresidiet på svenska, låg vid Alexanderplatz i Berlin.

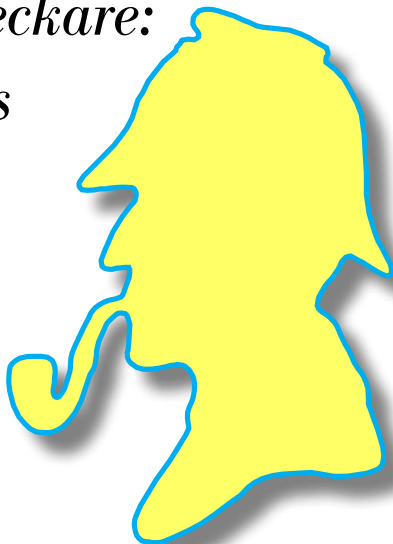
Totschläger.

En särskild typ av batong som har en rejäl blyklump i ena änden.

*Om du gillade den här e-boken
så kolla in våra deckare:*

- *Sherlock Holmes*
- *Filip Collin*
- *Leo Carring*
- *Asbjörn Krag*
- *Auguste Dupin*
- *Dick Donovan*

Mer info: www.klassiskadeckare.se